

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Кафедра бухгалтерського обліку і аудиту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан економічного факультету

_____ **А.Д. Діброва**
« 14 » _____ 06 _____ 2016 р.

Розглянуто і схвалено:

на засіданні кафедри бухгалтерського обліку і аудиту

Протокол № 8 від 02 червня 2016 р.
Завідувач кафедри

_____ **Є.В. Калюга**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методологія та організація наукових досліджень

(назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки _____

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність 071 «Облік і оподаткування» _____

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація Методика та організація бухгалтерського обліку, контролю та аналізу в управлінні діяльністю підприємств агропромислового комплексу

(назва спеціалізації)

факультет _____ економічний _____

(назва факультету)

Розробники: Сук Л.К., д.е.н., професор кафедри бухгалтерського обліку і аудиту

Київ – 2016

1. Опис навчальної дисципліни
Методика та організація наукових досліджень
(назва)

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Галузь знань	0305 - Економіка і підприємництво (шифр і назва)	
Напрямок підготовки Для бакалаврів	_____	
Спеціальність Для магістрів	8.03050901 - Облік і аудит _____ (шифр і назва)	
Освітньо-кваліфікаційний рівень	магістр (бакалавр, спеціаліст, магістр)	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Нормативна (вибіркова)	
Загальна кількість годин	60	
Кількість кредитів ЕСТ8	2	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	_____ (назва)	
Форма контролю	Екзамен, залік, диференційований залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	1	
Семестр	1	
Лекційні заняття	15 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	год.	6 год.
Лабораторні заняття	- год.	год.
Самостійна робота	45 год.	48 год.
Індивідуальні завдання	- год.	год.
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента	_____ 3 _____ год. год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни "**Методика та організація наукових досліджень**" є : засвоєння основ методології та методики економічних наукових досліджень з бухгалтерського обліку і контролю; ознайомлення з основними поняттями науки, закономірностями та етапами її розвитку, із історією виникнення і розвитку наук «Бухгалтерський облік», «Економічний аналіз» та «Аудит»; набуття студентами елементарних навичок збору та обробки економічної інформації, а також засвоєння методики виконання студентських наукових праць (рефератів, курсових робіт з профільюючих дисциплін, доповідей, анотацій, наукових статей, рецензій, магістерських дипломних робіт тощо); оволодіння методикою і технікою оформлення результатів наукових досліджень.

Основними завданнями вивчення дисципліни "**Методика та організація наукових досліджень**" є:

набуття навичок ведення науково-дослідної роботи у сфері бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту, а також уміння здійснювати узагальнення за результатами проведених досліджень і розробляти рекомендації для їх практичного впровадження на виробництві станс в пригоді майбутньому спеціалісту з обліку, аналізу та аудиту на будь-якій посаді.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні *знати*:

- основні поняття та базові характеристики науково-дослідного процесу;
- загальнонаукові і спеціальні методи та способи дослідження у сфері бухгалтерського обліку та аудиту;
- особливості предмету, об'єкту, структури і функції бухгалтерської науки;
- сутність і сукупність прийомів методології бухгалтерської науки;
- сучасні тенденції і напрями розвитку бухгалтерського обліку та аудиту, їх вплив на методологію бухгалтерського обліку та аудиту;
- сучасні проблеми теорії, науки і практики бухгалтерського обліку та аудиту.

Належний рівень засвоєння теоретичних знань з даної дисципліни створить передумови для **набуття студентами таких умінь та навичок**:

- уміння використовувати критерії науковості, розробляти теорії та парадигми, застосовувати принципи та правила при здійсненні наукового дослідження в галузі бухгалтерського обліку та аудиту;
- здатність до критичного аналізу нормативно-правового забезпечення та методологічної бази з питань бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту різноманітних об'єктів з метою їх удосконалення;
- розуміння основних тенденцій розвитку методології сучасного бухгалтерського обліку;
- здатність до вироблення нових наукових знань в галузі бухгалтерського обліку на основі дослідження його еволюції та особливостей діяльності суб'єктів господарювання на засадах об'єктивності, доказовості та точності;
- уміння використовувати наявні інформаційні ресурси і сучасні технології для проведення наукових досліджень;
- здатність використовувати конкретні підходи і методи бухгалтерського обліку для підготовки інформації для різних користувачів і за різними напрямками;
- уміння розробляти пропозиції і прогнози щодо ефективного використання засобів діяльності суб'єктів господарювання в різних напрямках економічної діяльності;
- здатність обробки великих масивів інформації а використанням автоматизованих технологій для вирішення конкретних завдань;
- уміння впроваджувати результати наукового дослідження з питань бухгалтерського обліку в практичну діяльність суб'єктів господарювання;
- уміння вести наукові дискусії та проводити публічний захист результатів досліджень.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для повного терміну денної (заочної) форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	ла б	інд	С.р		л	п	ла б	інд	с.р	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Наукове дослідження в обліку: основні поняття													
Тема 1. Поняття про науку, закономірності її розвитку і класифікація наукових досліджень	9	1				8	10	1	1				8
Тема 2. Історія розвитку бухгалтерського обліку та контролю	5	1				4	6	1	1				4
Разом за змістовим модулем 1	14	2	-	-	-	12	16	2	2				12
Змістовий модуль 2. Методика та організація наукових досліджень в обліку													
Тема 3. Основи методики наукових досліджень	22	6	-	-	-	16	17	1					16
Тема 4. Монографічний та розрахунково-конструктивний методи дослідження	2	2					2						2
Тема 5. Економіко-статистичний, графічний та інші методи дослідження	1					1	3	1					2
Тема 6. Вибір теми та інформаційне забезпечення наукових досліджень з обліку, аналізу та аудиту	12	2				10	13	1	2				10
Тема 7. Методика і техніка оформлення результатів наукових досліджень	9	3				6	9	1	2				6
Разом за змістовим модулем 2	46	13	-	-	-	33	44	4	4				36
Усього годин	60	15	-	-	-	45	60	6	6				48
Курсовий проект (робота) з													
(якщо с в робочому навчальному плані)		-	-	-		-		-	-	-			-
Усього годин	60	15	-	-	-	45	60	6	6				48

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
* **		

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття про науку, закономірності її розвитку і класифікація наукових досліджень Тема 2. Історія розвитку бухгалтерського обліку та контролю	1
2	Тема 3, Основи методики наукових досліджень	1
3	Тема 4. Монографічний та розрахунково-конструктивний методи дослідження	1
4	Тема 5. Економіко-статистичний, графічний та інший методи дослідження	1
5	Тема 6. Вибір теми та інформаційне забезпечення наукових досліджень з обліку, аналізу та аудиту	1
6	Тема 7. Методика і техніка оформлення результатів наукових досліджень	1
	Разом	15

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами (зразок)

Зразок тестових завдань

1. Для підтвердження власних доведень посиланням на авторитетне джерело та для критичного огляду цієї чи іншої праці слід наводити:

(у бланку відповідей подати одним словом)

Правильна відповідь:

2. Яке слово пропущене в реченні?

Методика виконання наукової роботи складається на ....стадії наукового процесу	<i>(у бланку відповідей подати одним словом)</i>
--	--

Правильна відповідь:

3. Елементом методології бухгалтерського обліку виступає : метод бухгалтерського обліку;

А	метод бухгалтерського обліку;
Б	предмет бухгалтерського обліку;
В	організація бухгалтерського обліку;
Г	не має правильної відповіді;

Правильна відповідь:

4. Із перерахованих праворуч елементів обрати лише ті чотири, які є другою складовою до пари елементів методу бухгалтерського обліку, вказаних ліворуч

А Впровадження, це:	1 Передача у виробництво наукової продукції
В Економічна ефективність наукових досліджень:	2 Зниження витрат на виробництво продукції в тій галузі, де проходило впровадження
С Метод, це:	3 Спосіб дослідження явищ, методи дії вченого спосіб вивчення предмету

Правильна відповідь:

5. Як називається система способів і прийомів, які забезпечують суцільне, безперервне й взаємопов'язане відображення та економічне узагальнене в грошовому виразі об'єктів бухгалтерського обліку;

(у бланку відповідей подати одним словом)

Правильна відповідь:

6. Види економічної інформації за способом відображення;

А	недостатня, достатня, зайва;
Б	корисна, не корисна;
В	директивна, розпорядча, зв'язна; ...
Г	текстова, цифрова, алфавітна, алфавітно-цифрова, графічна;

Правильна відповідь:

7. Яке слово пропущене в реченні?

Елементом методології бухгалтерського обліку виступає..... бухгалтерського обліку;	(у бланку відповідей подати одним словом)
--	---

Правильна відповідь:

8. Яке слово пропущене в реченні?

...бухгалтерського обліку_це система способів і прийомів, які забезпечують суцільне, безперервне і взаємопов'язане відображення та економічне узагальнення в грошовому виразі об'єктів бухгалтерського обліку з метою збереження власності, надання інформації для управління та контролю за процесом отримання прибутку, його формування (визначення) та розподілу.	(у бланку відповідей подати одним словом)
--	---

Правильна відповідь:

9. Види бібліотечних каталогів за структурою

А	алфавітний, систематичний, предметний;
Б	генеральний, відділів, філіалів, зведений;
В	алфавітний, хронологічний;
Г	нумераційний, географічний;

Правильна відповідь:

10. Яке слово пропущене в реченні?

положення, які коротко викладають одну з основних думок лекції, доповіді тощо, це:	(у бланку відповідей подати одним словом)
--	---

Правильна відповідь:

11. Вкажіть пропущене слово

коротке письмове викладення однієї наукової праці як опублікованої, так і у вигляді рукопису, що висвітлює стисло її зміст, це науковий.....

Правильна відповідь:

12. Для підтвердження власних доведень посиланням на авторитетне джерело та для критичного огляду тієї чи іншої праці слід наводити:

А	таблиці, схеми, графіки, рисунки;
Б	посилання;
В	лігатурні аббревіатури;
Г	цитати;

Правильна відповідь:

13. Вкажіть послідовність стадій дослідження

1. рішення 2. перегляд різноманітних варіантів рішення. 3. відмова від відомих шляхів вирішення аналогічних задач 4. знайомство із відомими раніше рішеннями.

Правильна відповідь:

14. Остаточне рішення про присудження наукових ступенів приймає : _____

(у бланку відповідей подати одним словом)

Правильна відповідь:

15. Типи виступів _____

А	лекція, реферати, бесіда;
Б	доповідь, промова;
В	інтерв'ю, повідомлення, диспут;
Г	всі відповіді вірні;

Правильна відповідь:

16. Метод дослідження, що полягає в миеденому або практичному розчленуванні цілого на складові частини, кожна з виділених частин аналізується окремо у межах єдиного цілого, уточнення логічної форми (будови, структури) міркування Засобами формальної логіки, це:

(у бланку відповідей подати одним словом)

Правильна відповідь:

17. Поєднання, з'єднання, складання - метод вивчення об'єкту у його цілісності, у єдиному і взаємному зв'язку його частин, це:

(у бланку відповідей подати одним словом)

Правильна відповідь:

Правильна відповідь:

18. Рівні впровадження результатів наукових досліджень _____

А	область;
Б	район;
В	окреме підприємство, навчальний процес;
Г	державний, регіональний, галузевий, окреме підприємство, навчальний процес;

Правильна відповідь:

19. метод дослідження, при якому загальний висновок про ознаки множини елементів виводиться на основі вивчення цих ознак у частині елементів однієї множини, це:

(у бланку відповідей подати одним словом)

Правильна відповідь:

20. Яке слово пропущене в реченні?

-це метод логічного висновку від загального до головного, тобто спочатку досліджують стан об'єкта в цілому, а потім його складових елементів;

(у бланку відповідей подати одним словом)

Правильна відповідь:

21. Науковий реферат - це .... _____

А	реферат із стислим і чітким змістом, в якому вживаються синтаксичні конструкції, які властиві науковій мові;
Б	це коротке усне або письмове викладення наукової теми, складене на підставі проведеного дослідження, огляду одного чи кількох літературних джерел;
В	коротке письмове викладення однієї наукової праці, як опублікованої, так і у вигляді рукопису, що висвітлює стисло її зміст;
Г	всі відповіді правильні;

Правильна відповідь:

22. Вкажіть послідовність етапів експерименту:

1. обробка і аналіз експериментальних даних 2. проведення експерименту 3. оцінка вимірювання і вибір засобів для проведення експерименту 4. розробка плану-програми експерименту

Правильна відповідь:

23. Яке слово пропущене в реченні?

Наукові ступені....

(у бланку відповідей подати одним словом)

Правильна відповідь:

23. Наука - це ...

А	динамічна система знань, яка розкриває нові явища у суспільстві і природі з метою використання їх у практичній діяльності людей;
Б	наукова діяльність, пов'язана з цільовою системою відносин між ученими і науковими установами;

В	система знань, форма людської свідомості;
Г	усі відповіді правильні;

Правильна відповідь:

25. За стабільністю використання або зберігання економічну інформацію поділяють на умовно-постійну та...

Правильна відповідь:

26. Вкажіть зміст операції до вказаних кореспонденцій

1. Під методологією бухгалтерського обліку слід розуміти	А. вчення про методи наукового дослідження, тобто знання всієї сукупності прийомів і засобів теоретичного пізнання господарських явищ і процесів; Б. спосіб дослідження явищ, який визначає планомірний підхід до вивчення їх, наукового пізнання та встановлення істини; В. метод дослідження, при якому загальний висновок про ознаки множини елементів виводиться на основі вивчення цих ознак у частині елементів однієї множини;
2. Метод - це ..	
3. Індукція - це	

Правильна відповідь:

27. Попередній план наукового дослідження:

А	конкретизує роботу за обраною метою;
Б	визначає його завдання, загальний зміст і народногосподарське значення, задуми, принципи рішення, методику робіт і терміни виконання;
В	складається після того, як дослідник оволодів метою, уточнив її теоретичні умови. вивчив літературу та практику;
Г	складається кожним виконавцем на ту частину роботи, яка визначена в його робочому плані;

___ Правильна відповідь:

28. Яке слово пропущене в реченні?

....функція науки полягає у підготовці	(у бланку відповідей подати одним словом)
--	---

Правильна відповідь:

29. _____ Вказати яка інформація відноситься до перелічених видів

1 за способом відображення	А оброблювана, необроблювана В директивна, розпорядча, звітна; С корисна, некорисна; D недостатня, достатня, зайва; Е текстова,цифрова, алфавітна, алфавітно-цифрова, графічна;
2 за насиченістю даних	
3 за корисністю використання	
4 за способом подання	
5 за ознаками обробки	

Правильна відповідь:

А	зіставлення стверджуваного з фактичним становищем об'єкта дослідження;
Б	висунення гіпотези як форми розвитку знання;
В	конкретизацію теми і попереднє визначення теоретичних посилок її дослідження;
Г	оприлюднення попередніх висновків і пропозицій;

Правильна відповідь:

8. Методи навчання

За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні - розповідь, пояснення, лекція; наочні - презентація, демонстрація, ілюстрація, документація; практичні - розв'язування задач, вирішення ситуаційних вправ, оформлення документації.

За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

9. Форми контролю

Поточний контроль має індивідуальний характер і відбувається у формі співбесіди або дискусії, а також індивідуальних і фронтальних опитувань.

Важливе значення має аналіз знань і навичок студентів, що здійснюється після поточного, рубіжного та підсумкового контролю. Співвідношення показників цих видів контролю дає змогу скоригувати методи і форми навчальної роботи, вжити відповідних заходів щодо оптимізації навчального процесу.

Поточний контроль знань проводиться щомісяця шляхом тестування за вивченими темами курсу, підсумковий - наприкінці четвертого семестру за умови позитивних оцінок поточного контролю - шляхом проведення іспиту.

Згідно з чинним Положенням про рейтингову систему оцінювання знань студентів всі види підсумкового контролю обчислюються за 100-бальною шкалою. Таким чином, розрахунковий рейтинг студента з дисципліни, незалежно від її обсягу в годинах (кредитах) у робочому навчальному плані, становить 100 балів. Зазначений рейтинг складається з рейтингу з навчальної роботи (70 балів) та рейтингу з атестації (30 балів). Отже, на оцінювання засвоєння змістових модулів, на які поділяється навчальний матеріал дисципліни, передбачається 70 балів.

Підсумковим контролем рівня сформованості професійно-комунікативної компетенції з дисципліни «Аудит» наприкінці восьмого семестру є залік.

Пакети тестових завдань розроблено для навчальної програми з дисципліни «Аудит».

Зміст тестів відображає всі розділи і теми предмету «Аудит». Їх мета - оцінити рівень теоретичних і практичних знань студентів, здобутих в процесі вивчення дисципліни.

Сформовано 30 пакетів тестових завдань. До кожного пакету включене 10 тестових питань різних типів та комбінація з 2-х екзаменаційних питань. Перелік питань сформовано відповідно до останніх вимог.

Всі тестові завдання диференційовані за рівнями складності (перехресні, багатоваріантні, одно варіантні, самостійна відповідь).

За результатами оцінювання всіх тестових завдань пакету виводиться загальна сума балів, яка береться за основу при виведенні атестаційної оцінки.

Найбільш ефективним в оцінці знань студентів (за Болонською системою освіти) вважають модульно-рейтинговий принцип. Зазвичай оцінка на заліку та іспиті виставляється на основі поточної успішності студентів, результатів письмового тесту з англійської мови та співбесіди зі студентами. В Україні в процесі оцінювання знань студентів на заліку застосовуються такі національні критерії як «зараховано/незараховано», а на іспиті - «відмінно, добре, задовільно, незадовільно».

10. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання студентів відбувається згідно положення «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 20.02.2015 р., протокол № 6 з табл. 1.

Оцінка	Оцінка	Визначення оцінки ECTS	Рейтинг студента, бали
--------	--------	------------------------	------------------------

національна	ECTS		
Відмінно	A	ВІДМІННО - відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100
Добре	B	ДУЖЕ ДОБРЕ - вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
	C	ДОБРЕ - у загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81
Задовільно	D	ЗАДОВІЛЬНО - непогано, але зі значною кількістю недоліків	66-74
	E	ДОСТАТНЬО - виконання задовольняє мінімальні критерії	60-65
Незадовільно	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО - потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35-59
	F	НЕЗАДОВІЛЬНО - необхідна серйозна подальша робота	01-34

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

11. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Методика та організація наукових досліджень» для студентів денної та заочної форм навчання з напрямку підготовки 05.01 «Економіка і підприємництво», спеціальність 8.050106 «Облік і аудит», 2015р., Олійник С.О., Ганяйло, Дерев'яно С.І., Кузик Н.П.

Рекомендована література

Базова

1. Малюга Н. М. Наукові дослідження в бухгалтерському обліку: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних заходів. / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. - Житомир: ПП «Рута», 2003. - 476 с.

Допоміжна

1. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: Підручник. - К.; АБУ, 2002. - 480 с.
2. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К.: Знання-Прес, 2002. - 295 с.
3. П'ятницька-Позднякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі: Навчальний посібник. - К.: 2003. - 116 с.
4. Оформлення результатів наукових досліджень в бухгалтерському обліку. Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. / Сост. Краснов О.М., Гришко Н.В., Рогозян Л.Є. - Алчевськ: ДонДТУ, 2005. - 60 с.
5. Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. Основи наукових досліджень. - К.: ВД «Професіонал», 2004. - 208 с.
6. Крушельницька О.В. Методологія і організація наукових досліджень. - К.: Кондор, 2003. - 192 с.
7. Основи наукових досліджень/ За ред. В.С. Марцина. - Л.: Ромус-Поліграф, 2002. - 128 с.
8. Основи наукових досліджень/ М.М. Павлишенко, Н.Г. Міценко (уклад). - Л.: Вид-во Львівської комерційної академії, 2006. - 104 с.
9. Пілюшенко В.Л., Шкрабак І.В., Словенко Е.І. Наукові дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення. - К.: Лібра, 2004. - 344 с.

10. П'ятницька-Позднякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі. - К.: ІМОЛА, 2003. – 116 с.
11. Філіпченко А.С. Основи наукових досліджень. - К.: Академвидав, 2004. – 208 с.

Інформаційні ресурси

1. http://www.nbu.gov.ua/db/scan_dis.html офіційний сайт Національного банку України.
2. http://ito.vspu.net/SAIT/inst_kaf/kafedru/matem_fizuka_tex_osv/www/aspirant/korusni_failu.html.